

Korupcijas Novēršanas un
Apkarošanas Birojam
Alberta iela 13,
Rīga, LV - 1010
Latvija

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL

Sabiedriskā labuma biedrība

Delna

SABIEDRĪBA PAR ATKLĀTĪBU

Reg. nr.: 40008037054

A.Čaka iela 49 - 4

Rīga, LV 1011

T. +371 67285585

F. +371 67285584

E-mail: ti@delna.lv

www.delna.lv

Rīgā, 2009.gada 17.decembrī
Nr. 44/2009

Par likumprojektu „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā” (VSS-1597) un likumprojektu „Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”” (VSS-1598)

“Sabiedrība par atklātību - Delna” (turpmāk tekstā - Delna) ir izskatījusi Korupcijas Novēršanas un Apkarošanas Biroja (KNAB) sagatavotos likumprojektus „Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā” (VSS-1597) un „Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”” (VSS-1598) un konceptuāli atbalsta likumprojektu tālāku virzību.

Papildus Delna izsaka sekojošus komentārus un jautājumus:

1) Grozījumi likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”

Likumā grozījums	Komentārs
Papildināt 1.pantu ar jaunu punktu šādā redakcijā: „10) koruptīvs nodarījums - valsts amatpersonas amata pilnvaru realizēšana interešu konflikta situācijā, kā arī tāda valsts amatpersonas darbība, kad izmantojot savu amatu, savas pilnvaras vai pārsniedzot tās, nepildot amata pienākumus vai veicot jebkuru citu ar valsts amatpersonas amata pienākumu pildīšanu saistītu darbību, tiek prettiesiski iegūts nepelnīts labums sev vai citām personām.”	Saskaņā ar likuma mērķi, kas vērsas pret valsts amatpersonas, tās radnieku vai darījumu partneru personisko vai mantisko ieinteresētību - jaunais 10. punkts ietver noziedzīgu nodarījumu, kas jau ir ārpus šī likuma (likums ir <u>tikai</u> par interešu konflikta novēršanu). Būtu jāizvērs likuma 1. panta 5. punkts - 5) interesešu konflikts - situācija, kurā valsts amatpersonai, pildot valsts amatpersonas amata pienākumus, jāpieņem lēmums

	<p>vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt šīs valsts amatpersonas, tās radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses.</p> <p>Atbilstoši Krimināllikuma 317. (dienesta pilnvaru pārsniegšana), 318. (dienesta stāvokļa launprātīga izmantošana), 319. (valsts amatpersonas bezdarbība) paplašināt likuma Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā 1. panta 5. punktu šādā redakcijā: 5) interesešu konflikts - situācija, kurā valsts amatpersonai, pildot valsts amatpersonas amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar valsts amatpersonas amatu saistītas darbības, <u>kā arī valsts amatpersonas pienākumu nepildīšana, pilnvaru pārsniegšana vai dienesta stāvokļa launprātīga izmantošana,</u> kas ietekmē vai var ietekmēt šīs valsts amatpersonas, tās radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses.</p>
<p>Papildināt 21.pantu ar trešo daļu šādā redakcijā: “(3) Valsts amatpersona par tai zināmiem koruptīviem nodarījumiem, kuros iesaistītas citas attiecīgās institūcijas valsts amatpersonas, sniedz informāciju Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam. Valsts drošības iestādēs strādājošās valsts amatpersonas minēto informāciju sniedz Satversmes aizsardzības</p>	<p>Vai var regulēt koruptīvu nodarījumu šī likuma izpratnē, jo likums ir par interešu konflikta novēršanu?</p>

<p>biroja direktoram."</p> <p>Papildināt 26.pantu ar 5'.daļu šādā redakcijā: „(5¹) Valsts vai pašvaldības institūcijas vadītājam ir tiesības pieprasīt no valsts amatpersonas informāciju, kas norādāma valsts amatpersonas deklarācijas publiski nepieejamā daļā, ja tas konkrētajā gadījumā ir nepieciešams, lai nepieļautu attiecīgās valsts amatpersonas nonākšanu interešu konflikta situācijā.”</p>	<p>Kā valsts vai pašvaldības institūcijas vadītājs noteiks, kad ir šis brīdis, kamēr valsts amatpersona vēl nav nonākusi interešu konfliktā? Vai praksē tas ir iespējams? - vienīgi gadījumos, kad visas amatpersonas iesniedz deklarācijas savas darba vietas vadītājam un tas, savukārt, seko līdzī visām valsts amatpersonas darbībām.</p> <p>Papildus vēršam uzmanību uz 26. panta 1. daļu: „(1) Lai nodrošinātu personu datu aizsardzību, deklarācijās ir publiski pieejamā un publiski nepieejamā daļa. Par publiskās pieejamības nodrošināšanu ir atbildīga valsts amatpersona vai tās institūcijas vadītājs, kas saskaņā ar šo likumu pārbauda deklarācijas, <u>kā arī valsts vai pašvaldības institūcijas vadītājs, kas saņēmis attiecīgās deklarācijas kopiju.</u>”</p> <p>Vai nu šī panta 1. daļa ir jāmaina, jo nav skaidrs kā šī kopija nonāk līdz institūcijas vadītājam, vai šis ir jāapvieno ar jauninājumu.</p>
---	---

2) Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā

Likuma grozījums	Komentārs
<p>Papildināt 166.³³ pantu ar otro daļu šādā redakcijā: „Ļauj valsts vai pašvaldību institūcijas vadītājam vai viņa pilnvarotai personai noteiktā aizlieguma izpaust informāciju par to, kura valsts amatpersona informējusi par koruptīviem nodarījumiem pārkāpšanu vai</p>	<p>Ierosinām izvērtēt iespēju izslēgt vārdus “bez objektīva iemesla” vai sniegt šo vārdu skaidrojumu, jo nav skaidra šo vārdu juridiskā slodze, kas var radīt pretrunīgu normas piemērošanu praksē.</p>

<p>tiesu vai netiesu nelabvēlīgu seku radišanu bez objektīva iemesla šādai valsts amatpersonai - uzliek naudas sodu valsts amatpersonai no piecdesmit līdz piecsimt latiem, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus vai bez tā."</p>	
<p>Papildināt 213.pantu aizskaitļiem „166.²⁵ -166.³⁰” ar vārdiem un skaitli „pantā, 166.³³ panta otrajā daļā,”.</p>	
<p>Papildināt kodeksu ar 238.² pantu šādā redakcijā: „238.² pants. Atteikšanās uzskatīt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā par šā kodeksa 166.⁶ pantā (ja pārkāpumu izdarījusi politiskā organizācija (partija)), 166.²⁸-166.³³ un 166.³⁴ pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu. Institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izskatīt šā kodeksa 166.⁶ pantā (ja pārkāpumu izdarījusi politiskā organizācija (partija)), 166.²⁸-166.³³ un 166.³⁴ pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas, izskatot pieteikumu vai citus materiālus par administratīvo pārkāpumu, var atteikt uzskatīt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, kā arī gadījumā, ja šī pārkāpuma rezultātā nav radīts tāds zaudējums vai kaitējums, lai piemērotu administratīvo sodu.”</p>	<p>Pēc kādiem kritērijiem institūcija izvērtēs, ka administratīvai pārkāpums ir mazsvarīgs?</p>

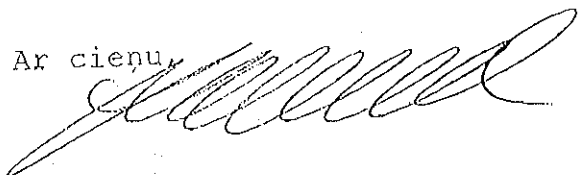
Tai pat laikā Delna vēlas vērst uzmanību uz to, ka šie grozījumi ir tikai neliels solis uzlabojot trauksmes cēlēju aizsardzību Latvijas likumdošanā un veicinot ziņošanu par likumu pārkāpumiem, t.sk. korupcijas gadījumiem. Īpaši jāatzīmē negatīvā tendence, ko parādīja 2009. gada novembrī veiktā SKDS aptauja, ka aizvien vairāk cilvēku - 27% procenti respondentu- apliecina, ka kļūstot par

korupcijas lieciniekiem, viņi par to nevienam neziņotu (2007. gada tie bija 21%, un 2005. gadā - 18%).

Tādēļ Delna aicina KNAB izstrādāt spēcīgākus ziņotāju aizsardzības mehānismus Valsts pārvaldē, paredzot trauksmes cēlēju aizsardzības pasākumus gadījumos, kad tiek ziņots ne tikai koruptīviem gadījumiem, bet arī jebkādiem pārkāpumiem vai vadītāju amatam neatbilstošu rīcību, un ietvert šo regulējumu Valsts Civildienesta likumā, līdzīgi, kā tas ir regulēts Darba likuma 9. pantā. Papildus nepieciešams izstrādāt saistošas rekomendācijas valsts institūciju ētikas kodeksu pilnveidošanai, paredzot skaidrus principus iekšējai un ārējai ziņošanai par pārkāpumiem, kā arī veicināt sabiedrības pozitīvo attieksmi pret trauksmes celšanu un trauksmes cēlējiem.

Klāt pievienojam Transparency International 2009. gadā izstrādātos principus likumdošanas, kas regulē trauksmes celšanas mehānismus un aizsardzību, uzlabošanai.

Ar cieņu,

Laura Mikelsone